Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

1998 йил 24 ноябрь сешанба

Сотувда эркин нархда № 231 (2012)

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 23 ноябрь куни "Исроил авиация саноати" корпорациясининг раҳбари Моше Керетни қабул қилди.

Жаҳонга машҳур ушбу корпорация янги технологияларни ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий қилиш бўйича Исроилдаги етакчи саноат маркази ҳисобланади. Корпорация бошқарувчисиз учадиган аппаратлар, фазо йўлдошлари ҳамда бошқа электрон ускуналар ишлаб чиқариш бўйича катта салоҳиятга эгадир. Кейинги уч йил мобайнида корпорацияда маҳсулот сотиш ва хизмат кўрсатиш ҳажми икки баравар ошди.

Мамлакатимиз раҳбари меҳмонни диёримизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистондаги турдош корхоналар билан ушбу нуфузли корпорациянинг ҳамкорлик алоқалари истиқболли бўлажагига умид билдирди.

— Исроилга буюрган ташрифимиз чоғида сиз раҳбарлик қилаётган корпорация фаолияти билан яқиндан танишгандик, — деди, жумладан, Президент Ислом Каримов. — "Исроил авиация саноати" корпорациясининг салоҳияти дунё миқёсида эътироф этилган. Шу маънода ўзаро ҳамкорликни кенг йўлга қўйиш ғоят диққатга сазовордир.

Корпорация президенти М. Керет самимий қабул учун давлатимиз раҳбарига миннатдорлик изҳор этар экан, ўзаро алоқалар истиқболига ишонч билан қарашини таъкидлади.

Мулоқот чоғида ҳамкорлик муносабатлари ривожи, хусусан, корпорациянинг "Бедек" авиация бирлашмаси билан "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Миллий авиакомпанияси ва "В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси" давлат-акционерлик жамияти ўртасидаги ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш ҳамда томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Қабул маросимида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси А. Файзуллаев, ташқи иқтисодий алоқалар вазири Э. Ғаниев иштирок этди.

Қабулда Исроил Давлатининг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ноаҳ Гал-Гендлер ҳозир бўлди.

(ЎзА)

СУРАТДА: қабул пайти. А. ТЎРАЕВ олган сурат.

ЯПОНИЯ ПАРЛАМЕНТ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ РЕСПУБЛИКАМИЗДА БЎЛИШИ

Шу йил 21-23 ноябрь кунлари Япония вакиллар палатасининг вице-спикери Козо Ватанабэ бошчилигидаги шу мамлакат парламент делегацияси Ўзбекистонда бўлди.

Ташриф чоғида Япония делегациясини Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. Халилов қабул қилди. У меҳмонларга Ўзбекистон парламентининг тузилиши ва фаолияти тўғрисида, мамлакатда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар жараёни ҳақида сўзлаб берди. Учрашув чоғида икки мамлакат парламентлараро алоқаларини ва халқаро парламент ташкилотлари доирасидаги ҳамкорликни янада чуқурлаштириш масалалари муҳокама қилинди. Меҳмонлар Орол денгизи ҳавзасидаги экологик вазият масалаларига катта қизиқиш билан қарадилар. К. Ватанабэ Иккинчи жаҳон уруши йилларидаги япон ҳарбий асирлари тақдирига эътибори ва хайриҳоҳлиги учун ўзбек халқига ўз миннатдорчилигини изҳор этди.

Япония парламент делегацияси ташриф дастурига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў. Султонов қабулида бўлди. Тошкент ва Самарқанд шаҳарларининг диққатга сазовор жойлари билан танишди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИДА

23 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисни Ўзбекистон парламенти Раиси Э. Халилов олиб борди.

Кенгаш биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясини 1998 йил 24 декабрь куни чақириш тўғрисида Қарор қабул қилди (қарор матни ҳамда бўлажак сессия муҳокамасига киритиш мўлжалланаётган масалалар рўйхати эълон қилинади).

Мажлисда сессияга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш бўйича Олий Мажлис Раисининг ўринбосари Б. Шодиева бошчилигида депутатлар ишчи гуруҳи тузилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгашининг ҚАРОРИ

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессиясини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Кенгаши **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг ўн учинчи сессияси 1998 йил 24 декабрь куни Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси:

Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1998 йил 23 ноябрь.

* * *

Олий Мажлиснинг ўн учинчи сессияси муҳокамасига қуйидаги масалаларни киритиш назарда тутилмоқда:

1. Ўзбекистон Республикасининг 1999 йилги Давлат бюджети лойиҳаси тўғрисида.

2. Ўзбекистон Республикасининг Уй-жой кодекси лойиҳаси тўғрисида (иккинчи ўқишда).

3. Уй-жой мулкдорларининг ширкатлари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

4. Тадбиркорлик ва тадбиркорлар фаолиятининг кафолатлари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқишда).

5. Инвестиция фаолияти тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

6. Адвокатлик фаолиятининг кафолатлари ва адвокатларнинг ижтимоий ҳимояси тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқишда).

7. Ўрмон тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

8. Реклама тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида (иккинчи ўқишда).

9. Радиочастота спектри тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида.

10. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида (янги таҳрирда, биринчи ўқишда).

11. Ноҳукумат, нотижорат ташкилотлар тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг лойиҳаси ҳақида (биринчи ўқишда).

Ана шу масалалар билан бирга Олий Мажлиснинг ваколат доирасига кирадиган бошқа масалаларни ҳам депутатлар муҳокамасига киритиш мўлжалланмоқда.

ЭЪТИРОФ

ЮРТИМИЗ ТАЖРИБАСИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

Яқинда хизмат сафари билан Франциянинг Париж шаҳрида бўлдим. Жамиятга раҳбарлик тажрибасини ўрганишни Давлат бошқаруви халқаро институтидан бошладим. Бу ердаги мутахассислар жуда юқори малакага эга бўлиб, улар институт шуҳратини бутун оламга ёйган эканлар. Шунинг учун бўлса керак, 100 дан ортиқ мамлакатдан бу ерга давлат хизматчилари ўқишга, малака оширишга келишаркан.

Французлар, айниқса, француз олимлари серлутф эканлар. Улар ўз тажрибалари ҳақида сўзлаб беришаркан, биз билан насиҳат оҳангида эмас, ҳамкасблар суҳбати оҳангида сўзлашдилар. Менинг назаримда, уларнинг сўзларида, ўзларини тутишларида мамлакат аҳолиси турмуш даражасининг юқорилиги, ишлаб чиқариш технологиялари замонавийлиги, энг янги ҳарбий техникага эгалиги, юқори малакали давлат хизматчилари мавжудлигидан мағрурлик туйғуси яшириниб тургандай эди. Мен ҳам тек турмадим. Мамлакатимизда ислоҳотлар, жумладан, бошқарув тизимидаги ўзгаришлар тўғрисида гапириб бердим.

Мезбонлар МДҲга аъзо мамлакатларда, айниқса, Ўзбекистонда ўтказилаётган ислоҳотларни жиддий ўрганаётганликларини айтдилар. Бир неча суҳбатдошларимиз МДҲ мамлакатларидан келган талаба ва тингловчилар билан ўтказилаётган машғулотларда Ўзбекистондаги ислоҳотлар таҳлилига алоҳида эътибор бераётганликларини, Ўзбекистон тажрибаси фақат МДҲ мамлакатлари учун эмас, балки бошқа минтақаларда, жумладан, Болтиқбўйи ва Шарқий Европа мамлакатлари учун ҳам улкан аҳамиятга молик эканини баён қилдилар.

Французларнинг қандай дарс ўтишларини кўриш мақсадида машғулотлардан бирида қатнашдим. Бу гуруҳда асосан Шарқий Европа ва Болтиқбўйи мамлакатларидан келган тингловчилар ўқир экан. Мавзу эса бозор муносабатларини такомиллаштириш ҳақида. Дарс давомида муаллим Шарқий Европа ва МДҲ мамлакатларида бозор муносабатларига ўтиш жараёнини таҳлил қилар экан, бир неча бор Ўзбекистон тажрибасига мурожаат қилди.

Муаллим уч соатлик дарсда (бу институтда ҳар бир дарс уч соат давом этар экан) Президентимиз И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобидан инглиз ва француз тилларида парчалар келтирди. Бу дарс давомида кўнглим Ўзбекистонимиз учун ғурур билан яна бир бор тўлди. Лекин кўнглимнинг аллақаерида муаллимнинг Ўзбекистон тажрибасига бунчалик мурожаат қилиши ҳам лутф эмасмикан, деган фикр ўтди. Шуни аниқлаш мақсадида дарсдан сўнг муаллимга мурожаат қилдим.

— Ушбу дарсингизда мамлакатимиз тажрибасига ижобий муносабат билдирдингиз, бу мени мамнун этди. Дарсларингизда бошқа мамлакатларнинг ижобий тажрибасига ҳам мурожаат қиласизми?

Муаллим бироз ўйлаб тургандан кейин: «Бозор муносабатларига ўтиш бўйича, Шарқий Европадаги баъзи мамлакатларда ҳам ижобий натижа тўпланган. Лекин МДҲ мамлакатларида Ўзбекистондагичалик катта ижобий натижаларга эришган бошқа мамлакат йўқ. Шунинг учун биз асосан Ўзбекистон тажрибасига мурожаат қиламиз», деди. Дарсдан ва суҳбатдан мамнун бўлганимни билдириб институт кутубхонаси томон юрдим.

Кутубхона мудираси Анри хоним бир неча чет эллик меҳмонлар билан суҳбат ўтказаётган экан. Мавзу кутубхона тўғрисида эканини билгач, биз ҳам меҳмонлар қаторига қўшилдик. Анри хоним кутубхонанинг умумий китоб жамғармаси, Франциядаги ва хорижий мамлакатлардаги кутубхоналар билан алоқаси тўғрисида қизиқарли маълумотларни келтирди. Кутубхонадаги нодир ва мижозлар эътиборига кўпроқ сазовор бўлаётган китоблар тўғрисида сўзлар экан, мудира бир неча муаллифларнинг асарларини тилга олди. Биринчилар қаторида Президентимиз И. А. Каримовнинг «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китоби ҳам зикр этилди. Кўнглим мамлакатимиз ва Президентимиз учун яна бир бор ғururга тўлди. Анри хоним сўзларини лутф деб бўлмасди. Чунки у менинг кимлигим ва Парижга қайси мамлакатдан келганимни ҳали билмасди.

Суҳбатдан кейин мени Анри хоним билан таништиришгач, у институт тингловчилари, профессор-ўқитувчилари И. А. Каримовнинг ушбу китобини қизиқиш билан ўқиётганларини яна бир бор таъкидлади. Суҳбатда иштирок этаётган кутубхона ходимаси Кристина Бей хоним ҳам кейинги пайтларда тингловчилар ва ўқитувчилар И. А. Каримов китобига тез-тез мурожаат қилаётганликларини тасдиқлади. Иқтисодиёти юксак даражага кўтарилган, жамиятни бошқаришда катта демократик тажрибага, улкан илмий салоҳиятга эга бўлган Франция каби мамлакатда юртимиз тажрибасини диққат билан ўрганаётганлари, Президентимиз китобига қайта-қайта мурожаат қилишлари кўнглимни тоғдай кўтарди. Мен шунда юртимизда ўтказилаётган ислоҳотлар тўғри йўлдан бораётганини бутун дунё тан олаётганига, халқаро миқёсда юртимиз обрўси ошиб бораётганига яна бир бор ишонч ҳосил қилдим.

Абдуллажон БЕГМАТОВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Давлат ва жамият қурилиши академияси бўлим мудири, профессор.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ф А Р М О Н И

Ф. Ғ. Назировни Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири этиб тайинлаш тўғрисида

Феруз Ғофурович Назиров Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 23 ноябрь

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ РАҲБАРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Вазирлар Маҳкамаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Дамин Абдураҳимович Асадов Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари этиб тайинлансин ва шу сабабдан у Тошкент педиатрия тиббиёт институтининг ректори вазифасидан озод қилинсин.

2. Равшан Тўлаганович Султонов Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари — Тошкент шаҳар ҳокимлиги соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи этиб тайинлансин ва шу сабабдан у соғлиқни сақлаш вазирининг биринчи ўринбосари вазифасидан озод қилинсин.

3. Малика Абдуллаевна Зиеёва бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирининг ўринбосари — Тошкент шаҳар ҳокимлиги соғлиқни сақлаш бош бошқармасининг бошлиғи вазифасидан озод қилинсин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси

И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1998 йил 23 ноябрь

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ф А Р М О Н И

Ш. И. Каримовни Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири вазифасидан озод қилиш тўғрисида

Шавкат Иброҳимович Каримов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазири вазифасидан озод қилинсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1998 йил 23 ноябрь

ҲАМКОРЛИК МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

Мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган "Исроил авиация саноати" корпорацияси президенти Моше Керет бошчилигидаги делегация аъзолари Ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирлигига ташриф буюрди. Учрашувда ўзаро ҳамкорлик алоқаларини ривожлантириш билан боғлиқ, шунингдек, томонларни қизиқтирган бошқа масалалар юзасидан ўзаро фикр алмашилди.

Шунингдек, исроиллик меҳмонлар "В.Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси" давлат-акционерлик жамиятига ҳам ташриф буюриб, корхона фаолияти билан яқиндан танишди. Ўзаро ҳамкорлик муносабатларига оид масалалар музокараларнинг бош мавзуси бўлди.

Делегация аъзолари Ўзбекистон Давлат коинотни тадқиқ этиш агентлиги — "Ўзбеккоинот"га ташрифи чоғида мамлакатимиз олимлари томонидан яратилган техника воситалари, асбоб-ускуна ва турли қурилмалар билан танишдилар. Бундай техникавий ускуналар фазони тадқиқ этишда муваффақиятли қўлланиб келинаётгани қайд этилди.

Учрашувларда Исроилнинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ноаҳ Гал-Гендлер ҳозир бўлди.

(ЎзА)

«ОБУНА-99»

«НАСИЯДАН НАҚДИ ЯХШИ»

Сурхондарё вилояти халқ таълими бошқармаси бошлиғи Бобораҳим МИРЗАЕВнинг дастлабки гапи шу бўлди

— Демак, обуна ҳақида бўлар гапни айтмоқчимисиз, — сўрайман у кишидан.

— Ҳа, бошқармамиз ходимлари, умуман, вилоятдаги таълим аҳли «Халқ сўзи»га 1200 нусхада обуна бўлиши кўзда тутилган, — дейди Бобораҳим МИРЗАЕВ кундалик нашрлар обунаси маълумотига кўз тикиб.

— Хўш, «нақди» қанча экан.

— Сизга аниқ гапни айтадиган бўлсам, республикамизнинг етакчи нашри «Халқ сўзи»га 775 нусхада обуна бўлишимиз факт. Вилоятда 775 та мактаб бор. Уларнинг ҳар бири олмадим деганда биттадан «Халқ сўзи» олади. «Халқ сўзи» кириб бормаган мактаб мактабми? Бу энг қуйи кўрсаткичдаги ҳисоб-китоб.

— Тўғри, кундалик воқеа-ҳодисалар баёни, янгиликлар, юртимиз тараққиёти билан боғлиқ ўзгаришлардан, аввало, ўқитувчи хабардор бўлиши керак. Матбуот давр кўзгуси деймиз. Табиийки, ёш авлод тарбиячиси ўз ҳаётини матбуотдан айрича тасаввур қилолмайди. Шундай эмасми?

— Ўқувчи қаршисида ҳар қандай саволга жавоб топиш, бугунги кун руҳиятини чуқур англаш ўқитувчидан мукаммал билим ва изланиш талаб қилади. Бу ўринда матбуотнинг аҳамияти беқиёс. Ватанимизда содир бўлаётган туб ислоҳотлар негизи нимада? Дунёда қандай янгиликлар бор? Ҳукуматимиз олиб бораётган сиёсатни чуқур англашимизда биз нимага суянишимиз керак? Албатта бу саволларга матбуот орқали ечим топамиз.

— Халқнинг ишончини оқлаш, тўғри сўз айтиш, ҳаётни бор бўйича кўрсатиш борасида биз — журналистлар ҳам бетиним изланишимиз зарурлиги ҳақида гапиряпсиз...

— Гапингизга қўшиламан. Президентимизнинг шахсан ўзлари матбуот ходимларига мамлакатимизда руй бераётган буюк ишларни, ютуқларимизни кенг тарғиб этиш билан биргаликда, жойлардаги мавжуд хато ва камчиликларни аёвсиз фош қилиш вазифасини ишониб топширяптилар. Бу ҳазилакам гап эмас. Шундай экан, бизнинг давлатимизда матбуот ҳақиқат жарчиси, адолат куйчиси бўлиши шубҳасиз.

— Сиз, ўзингиз «Халқ сўзи»да чоп этилаётган мақолаларни, умуман, газета йўналишини қандай баҳолайсиз?

— «Халқ сўзи»ни етакчи нашр бўлганлиги учунмас, ҳақиқий дўст, ишончли манбалар акс этган яқин суҳбатдош сифатида қадрлайман. Бундан ташқари Президентимиз Фармонлари, Вазирлар Маҳкамаси қарорлари, Олий Мажлис қонунлари билан «Халқ сўзи» орқали танишиб борамиз. Вилоятимиздаги барча мураббийлар иш фаолиятини белгилаб беради, юқоридаги ҳужжатлар...

— Бобораҳим ака, вилоят халқ таълими бошқармасида амалга оширилаётган ижобий ишлар хусусида ҳам...

— Ишлар чакки эмас. Барча туманлардаги мактабларни компьютерлаштиришга маблағ ажратилди. 14 та мактаб қуриб битказилди ва ишга тушди. Қишга тайёргарлик 100 фоиз адо этилди. Ўқитувчи кадрларнинг ўз устида ишлаши ва малакасини оширишга катта эътибор қаратилган.

Биз бошқарма бошлиғи билан анча суҳбатлашдик. Гурунгимиз асносида бошқарма ҳисобчиси кундалик нашрларга обуна бўлиш ҳақидаги маълумотни олиб келди. Шу кунгача бошқарма 400 тадан зиёд «Халқ сўзи»га обуна бўлибди. Бундан биз қувондик. Демак, раҳбар сўзининг устидан чиқади.

Қўчқор НОРҚОБИЛ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Матбуотимиз муаммоларига яна бир назар

ЮРАК ЁНМАСА КЎЗ ЧАҚНАМАЙДИ, СЎЗ ҲАМ

ёки «тўртинчи ҳокимият»га нима етишмаётгани-ю, нима халақит бераётгани ҳақида мулоҳазалар

Оммавий ахборот воситалари нега ҳаётнинг ичига чуқур кириб бормаяпти, нега ўткир танқидий мақолалар кам? Жамиятимиздаги иллатлар илдизи нега кескин фош этилмаяпти? Камчиликлар нега ўз вақтида рўй-рост очиб ташланмаяпти?..

Президентимиз Самарқанд ва Навоий вилояти халқ депутатлари кенгаши сессияларида шу каби ҳақли саволларни ўртага ташладилар. Куйиб-ёниб айтилаётган бу сўзлар, журналистларга билдирилаётган юксак ишонч менимча, кўксида озгина бўлса-да, ғурури бор ҳар бир ижодкорни ўйлашга, изланишга даъват этаяпти. Очиғи, матбуотимиз шаънига қаратилган бундай танқид ва талабларни биринчи бор эшитаётганимиз йўқ. Юртбошимиз бошқа йиғинларда ҳам «тўртинчи ҳокимият» жамоатчилик фикрини шакллантиришда етакчи куч бўлиши лозимлигини қайта-қайта таъкидлаб келмоқдалар.

Нафақат юртбошимиз, балки оддий одамлар ҳам газеталар, телекўрсатув ва радиоэшиттиришларимиз ҳақида ўз эътирозлари, таклиф ва истакларини билдирмоқдалар. Лекин бу «демак, оммавий ахборот воситаларида умуман ўзгариш, янгиланиш бўлмаяпти экан-да», дегани эмас, албатта. Аввало, шуни айтиш керакки, бугунги матбуотнинг йўналиши, мақсади, ғояси кечагисидан мутлақо фарқланади. Президент айтганларидек: **«... Ўзбекистон тарихида илгари ҳеч қачон оммавий ахборот воситалари ходимлари зиммасига ҳозиргидек шарафли ва масъулиятли вазифа юкланмаган. Ҳеч бир замонда оммавий ахборот воситаларига ҳозиргидек эътибор ва рағбат кўрсатилмаган. Негаки, матбуот ҳеч бир замонда мустақиллик давридагидек чинакам миллийлик касб этмаган. Илгари у мустабид тузумнинг халқимиз табиатига ёт ҳукмрон ғоясини тарғиб қилишга маҳкум эди. Бугун ўзбек матбуоти, энг аввало, мустақил мамлакатимиз ва инсон манфаатларининг ҳимоячиси, давлат ва жамият ўртасида холис воситачи сифатида фаолият кўрсатмоқда».**

Дарҳақиқат, мустабидлик даврида бош мавзу нима эди-ю, бугун нималар ҳақида гапириш ҳуқуқига эга бўлдик? Ватан, Миллат, Озодлик тўғрисида бугун баралла айтаётганларимиз учқунини кеча айта олармидик?! Мустақиллик шарофати билан тузум ўзгарди, ҳаёт ва ҳаётга муносабат ўзгарди. Табиийки, матбуотнинг бугунги вазифаси ҳам, Миллий матбуотимизнинг вазифаси ҳам Ватанимиз, Халқимиз Миллий манфаатлари билан чамбарчас боғлиқ.

Оммавий ахборот воситалари ана шу улуғ мақсад йўлида фаолият кўрсатмоқда. У айрим ҳамкасбларимиз айтаётганидек, «аниқ талаблардан» ҳам, «равшан мезонлардан» ҳам чекинаётгани йўқ. Изланишлар, ҳаракатлар бўлаяпти, жон куйдириб, сидқидилдан ишлаётган муҳаррирларимиз, журналистларимиз талайгина. Соҳамизда эришилаётган камтарона ўзгаришлар, тўғрисини айтиш керак, айнан ана шу бир гуруҳ фидойи ҳамкасбларимиз ҳисобидан бўлаяпти.

Аммо мунтазам янгиланиб бораётган ҳаётда матбуотимиздан одамларнинг кўнгли тўлмаётганлиги бор гап. Матбуотимиз қаддини кўтариб, қанот ёзиб кетиши секин кечаяпти. Бунинг бевосита биз журналистлар фаолияти билан боғлиқ асосий сабаблари нимада?

Биринчидан, туман, вилоят ва республика газеталари орасида ҳамон ўз йўли, шакли-шамойилини тополмаётганлари оз эмас. Макетлар бир хиллиги, жонсиз суратлар, чучмал ва даққиюнусдан қолган сарлавҳалардан ҳамон қутула олмаяпмиз.

Иккинчидан, айрим газеталаримиз ўз мавзуси ва мақоми бир четда қолиб, бошқа мавзулардаги мақолалар, баъзан олди-қочди хабарларга кўпроқ ўрин бермоқда. Аниқ дастур, концепция йўқлиги шундоққина сезилиб туради. Натижада мавзулар бир хиллиги, ўхшашлиги давом этаяпти.

Учинчидан, деярли барча нашрлар, радио ва телевидениеда одамлар меъдасига тегиб кетган расмий, сунъий тил ҳамон устунлик қилиб келаяпти. Собиқ шўро даври матбуотидан қолган бу услуб тоталитар тузум мафкураси тарғиботи учун яратилган эди. Бу тил камчиликларни одамлардан яшириш, уларни ҳаётий ҳақиқатдан чалғитиш, ўша мустабид тузумни, унинг «даҳо»ларини олқишлаб, кўкларга кўтариш учун хизмат қиларди.

Тўртинчидан, менимча, энг муҳими, журналистларимизда, янги даврни англаш қобилияти, мустақил фикр, ташаббускорлик етишмаяпти. Ошкоралик, фикрлар хилма-хиллиги, ўткир танқидий чиқишлар камлиги рост, бюрократлар, оёғи ердан узилган раҳбарлар ва уларнинг жамият тараққиётига ғов бўлаётган хатти-ҳаракатларига нисбатан муросасиз кураш олиб борилмаётгани ҳам. **Одамлар ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб тополмаган, ўз ҳақ-ҳуқуқларини ҳимоя этишни сўраб мурожаат қилганда ёрдам ололмаган матбуотдан ҳеч қачон рози бўлмайди.** Қисқача айтганда, ҳаётнинг ичига кириб бориш, ижтимоий муаммоларни дадил кўтариш, уларнинг ечимини излаш ва аниқ таклифларни билдириш учун **билим, малака,** иллатларни фош этиш, ҳақиқатни ёритиш йўлида **жасорат**, миллий манфаат учун **фидойилик** етишмаяпти, деган хулосаларда асос бор. Назаримда, матбуотимиз янги давр вазифалари, муаммолари уммонида муз қатламларини қийинчилик билан ёриб ўтаётган кемага ўхшайди!

Оммавий ахборот воситалари фаолияти ҳақида гап кетса, ҳамкасбларимиз асосан икки тарафга бўлинишади. Бир тоифа журналистлар камчиликларни асосан ўзларидан ахтаришади, иккинчи бир гуруҳ эса айбни кимларгадир боғлайди. Улар фикрича, «қуйиб берилса, қотириб ёзишлари мумкин», лекин гоҳ бош муҳаррир, гоҳида муассислар ёки аллақандай амалдорлар тўсқинлик қилишади. Тўғри, бу шикоятларда ҳам жон бор. Аммо кузатишлар ва таҳлиллар асосий сабаб бунда эмаслигини кўрсатмоқда. Масалага чуқурроқ ёндошилса, бошқа қатор муаммоларга дуч келамиз.

Собиқ иттифоқнинг парчаланиши унинг ҳудудидаги республикалар ҳаётинигина эмас, балки бутун дунёни, халқаро муносабатларни ўзгартириб юборди. Ана шу дунёвий ўзгаришлар, мамлакатимиз ижтимоий-сиёсий, иқтисодий ҳаётидаги янгиланишлар журналистлардан ҳам янги фикр, янги тафаккур ва янги муносабатларни талаб қилаяпти. Бугун биз қандай давлат қураяпмиз? Нега бозор иқтисодиёти йўлини танладик? Ҳуқуқий-демократик давлат нима дегани? Фуқаролик жамияти-чи? Бундай жамиятда давлатнинг вазифаси нимадан иборат? Биз у ёки бу қонунни, қарорни нега кеча эмас, балки айнан бугун қабул қилдик?..

Биз марксизм, ленинизм ғоялари билан тарбияланган, тоталитар тузумнинг сохта ғоялари билан яшаб, бир қолипда ёзиб келган журналистлар ва ҳали муайян тажриба тўплашга улгурмаган ёшлар — бу каби саволлар қаршисида довдираб қолаётганимиз ёлғонми?

Давлат сиёсатининг асл мақсади ва туб моҳиятини яхши англамаслик, бозор иқтисодиётига ўтиш ва демократик ислоҳотлар жараёнидаги табиий муаммоларни идрок этолмаслик оқибатида чалкаш фикрлар гирдобида талпиниб ётмаяпмизми? Ёзаётганларимиз эътирозларга сабаб бўлаётганининг бош сабаби ана шунда эмасми?!

Фикримизни республика нашрларида учраган айрим мисоллар билан асослайлик...

Мухбир узоқ вилоятдаги бир қишлоққа ўз шахсий юмуши билан борган экан. Танишининг момоси икки ойдан буён нафақа пулини ололмаётганидан шикоят қилибди. Онахоннинг давлатдан гиналарига асосланиб, мухбир «мақолача» ёзибди. На аниқ макон, на шикоятчининг исми-шарифи кўрсатилган. Маъно эса битта: қарияларга нафақалар вақтида берилмаяпти! Нафақалар қаердан ажратилади, қайси идоралар орқали эгасига етиб боради? Қайси ташкилотнинг, кимнинг айби билан ўз вақтида берилмаган? Масаланинг бу асосий жиҳатлари журналистни қизиқтирмайди. Агар мухбир буларни ўрганиб ёзганида ҳеч шубҳасиз, мақолани олқишлаш керак бўларди. Мухбир савобга ҳам қоларди. Бундай мақолани газетада бермаслик эса нафақат гуноҳ, жиноят ҳам ҳисобланарди.

Соддадил нафақахўр онахон ёки отахон учун бригадир ҳам, хўжалик раиси ҳам, милиция бошлиғи ҳам, туман ижтимоий таъминот бўлими ҳам бари бир — Ҳукумат! Лекин мухбир буни фарқлаши керак-ку.

Ўтган йили айнан нафақа масаласида республика радиосида бир эшиттириш берилди. Навоий туманидаги айрим нафақахўрлар ҳам ўз нафақаларини ойлаб кутадиган бўлиб қолишган. Лекин мухбир воқеани айтиш билан чекланмади. Унинг сабабларини очиб берди. Маълум бўлишича, Кармана алоқа бўлими бошлиғи ва бош ҳисобчиси айби билан нафақа пулларининг бир қисми бошқа харажатларга ишлатилиб юборилган. Натижада нафақалар ўз вақтида тўланмаган.

Бизда яна бир иллат бор. Ночор хўжаликлардаги ишчилар маош ололмаётганликлари ёки қишлоқларига газ келмаётгани ҳақида таҳририятларга шикоят ёзишади. Бу шикоятни ўрганмай, эълон қилиш ҳоллари учрайди ёки мухбир бориб «фактлар тўғри экан», деб қайтиб келади ва кўрганини ёзади. Муаммоларнинг сабаби хўжаликнинг иқтисодиётига бориб тақалиши, белгиланган режалар бажарилмай келинаётгани, хўжалик бўғзигача қарзга ботиб ётгани таҳлил этилса, одамлар гап қаердалигини англашарди. Маош олишмаётганликларига шахсан хўжалик раҳбари ва ўзлари ҳам айбдор эканликларини тушунишарди.

Баъзан оддий одамлар кўчада кетаётиб, қувур ўтказиш учун қачондир қазиб ташланган ўйдим-чўнқирга дуч келишса, «Ҳа, бу давлатга ҳам қойилмасман-да» деб қўйишади. Мухбир эса нари борса фалон кўчада фалон аҳвол, деб хабар беради. Бу иш қайси ташкилот зиммасига юклатилган, нега чала қолган, раҳбари ким... ўрганилса бундай мақола ўткир ва таъсирчан, самарали бўлади. **Ҳақиқий журналист нафақат деворни, балки девор ортини ҳам кўра билиши лозим**.

Яна бир гап: журналист халқи кўнгилчан бўлади. Ким биринчи бўлиб дардини айтиб «йиғласа», ўшанга раҳми келади, уни ҳимоя этишга киришади. Натижада ҳали дастлабки тергов ёки суд тугамасдан, ҳукм кучга кирмасдан туриб, ҳиссиётга берилиб у ёки бу томонни ҳимоя этиб, бир ёқлама ёзилган мақолалар пайдо бўлади... Бундай ёндошув қонунчиликка ҳам, демократияга ҳам мутлақо зидлигини ҳаммамиз ҳам англаб етмаяпмиз.

Энг ачинарлиси, хатони тан олиш, ўрганиш, хулоса чиқариш ўрнига «эркинлик берилмаяпти», дея аюҳаннос солаётганлар бор. Аслида бундай журналистлар ўн йиллаб ишлаётган бўлсаларда, ўтган замонда ҳам, ҳозир ҳам эл оғзига тушган бирорта мақола ёзмаган, телекўрсатув, радиоэшиттириш тайёрламаган.

Агар ўша мухбирларга фалон жойда ишга тушган янги корхона мамлакатимиз иқтисодиётига, тараққиётига, халқ турмушига келтирадиган фойдасини бир таҳлил этиб ёз, десангиз — ёзолмайди. Ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий соҳалардаги муаммолар, иллатлар сабабларини ўрган, ёз, десангиз — уддасидан чиқолмайди.

Ўткир танқидий мақолалар нега камлиги ҳақида гап кетса, айрим бош муҳаррирлар ҳар хил амалдорлар таҳририят ишига аралашаётганини айтишади. Тўғри, аралашаётганлар бор, улардан баъзан ҳайиқилаётгани ҳам рост. Лекин ҳамма гап шундаки, бу ҳақда ошкор гапирилмайди, ёзилмайди. Бир бош муҳаррир курашиб ётса, бошқаси ортиқча ташвишдан ўзини олиб қочади! **Бунисн майли-я, баъзан бир газета кимнидир ёки қайсидир ташкилотни танқид этса, бошқа бири орадан ҳафта ўтмасданоқ ўша танқидга учраганларни мақтаб кўкка кўтаради. Деновдаги «Сурхонозиқовқат» корхонаси икки йил давомида баъзи газеталарда узлуксиз танқид қилинган бўлса, айни пайтда бошқаларида муттасил мақталди. Бундан мақсад нима, манфаат нима?!..**

Энди «ҳайиқиш» масаласига қайтайлик: журналистлар, бош муҳаррирлар ҳайиқишларига асос борми? Улар учун тазйиқ, хавф-хатар мавжудми? Холис танқид учун қайси журналистнинг бурни қонаган?

Аниқ мисолга ҳам, қўрқувга ҳам асос йўқ. Биринчидан, мамлакатимизда журналистни ҳимоя этувчи қонунлар яратилган. Иккинчидан, юртбошимиз матбуотнинг бош ҳомийси ва ҳимоячиси бўлиб турибдилар. Дадил, фаол, жасоратли, иллатларга муросасиз бўлишни талаб қилаяптилар. Ҳақиқатан шу ўринда бир ҳақиқатни тан олайлик: қайси мамлакат Президенти оммавий ахборот воситаларига шунчалик эътибор бераяпти? Қайси мамлакат Президенти ўз журналистларига «Нега матбуотимизда ўткир фельетонлар ёзилмайди? Нега ноқобил ишбилармонлар, порахўр ходимлар фош қилинмайди?» дея такрор-такрор мурожаат қилаяпти. «Нимадан қўрқасизлар, сизларни мен ҳимоя этаман», дейишгача бориб етаяптилар. Шу ўринда юртбошимизнинг раҳбар ходимларга қаратилган яна бир гапларини келтириш ўринли.

«Сизларга очиқ-ойдин айтиб қўймоқчиман: бугун матбуотда холис бир танқид чиқса-ю, бирор ҳоким ёки амалдор эртага журналистни ер билан яксон қилиш пайида бўлса, тазйиқ остига олса, ундай ҳоким ҳам, амалдор ҳам узоққа бормайди. Шуни яхши эслаб қолинглар!»

Энди ўйлаб кўрайлик, бундан ортиқ яна қандай ҳимоя керак, яна кимдан мадад керак?! Бу ёғи ҳар бир журналистнинг, бош муҳаррирнинг ўзига боғлиқ. Албатта, танқид асосли ва холис бўлмоғи керак.

Сафар ОСТОНОВ,
журналист.

(Давоми келгуси сонда).

ҒАЛЛА ПАРВАРИШИГА ЭЪТИБОР

Жиззахда қишлоқ хўжалик ходимларининг кузги-қишки агротехник тадбирларни сифатли ўтказиш, ғаллани парваришлаш, суғориш ва озиқлантиришни жадаллаштириш масалаларига бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Уни вилоят ҳокими Ш.Мирзиёев олиб борди.

Йиғилишда кузги дон экиш якунланганн, 201 минг гектар майдонга барака уруғи қадалганлиги қайд этилди. Ғаллакорлар уруғни бир текис ундириб олиш, майсалатиш, мустаҳкам илдиз отишига эришиш учун парваришлаш ишларини бошлаб юбордилар. Кузда намгарчилик кам бўлганлиги сабабли экинни суғориш ва озиқлантиришга, минерал ва маҳаллий ўғитдан самарали фойдаланишга жиддий эътибор берилаётир. Бу ишларни қисқа муддатда сифатли ўтказиш режаси ишлаб чиқилди.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

Истиқлол қурилишлари

ДАШТ БАҒРИДАГИ МЎЪЖИЗА

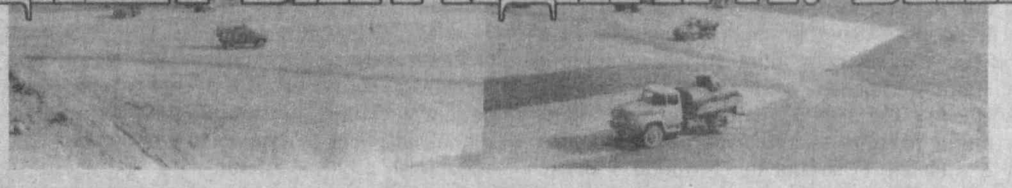

Шу кунларда жадал давом этаётган Шўртангаз-кимё мажмуи қурилишини чинакам маънода мўъжизага қиёслаш мумкин. Умумий қиймати 1 миллиард 200 миллион АҚШ долларига тенг бўлган ушбу йирик саноат мажмуи фойдаланишга топширилгач, мамлакатимиз саноатининг гултожларидан бири бўлиши, шубҳасиз. Чунки келажакда бу ерда пластмасса, полиэтилен сингари қимматбаҳо хомашёлар кўплаб миқдорда ишлаб чиқарила бошланади.

Айни пайтда Шўртангаз-кимё мажмуи қурилиши ишлари жадал давом этаяпти. Полиэтилен ва этилен заводларидан иборат бўладиган иншоотнинг лойиҳадаги ер белгисини чиқариш учун дастлаб 1 миллион 79 минг куб метр тупроқ ишлари бажарилди. Умумий майдони 3,8 гектардан иборат бўлган этилен заводи асосини яратиш мақсадида эса 305 минг куб метр тупроқ чиқариб ташланди ҳамда унинг пойдеворини қуриш учун тайёргарлик ишлари бошлаб юборилди. Шу мақсадда 18 чақирим масофадаги Жайрон карьеридан ҳар куни ўртача 8-9 минг куб метр ҳажмда қум-шағал аралашмаси юк машиналарида ташиб келтирилиб, ётқизилди. Ишнинг яхши ташкил қилинганлиги, қурувчилар ва ҳайдовчиларнинг уюшқоқлик билан ҳаракат қилганликлари боис бу борадаги юмушлар қисқа вақтлар ичида сифатли қилиб бажарилди. Этилен заводининг асосига 8,60 метр қалинликдаги жами 267 минг куб метр қум-шағал аралашмаси ётқизилди. Шу кунларда эса полиэтилен заводи асосида ҳам ишлар қизғин.

— Мажмуа қурилишида “Қаршиқурилиш”, “Ўзсувқурилиш” ташкилотларининг техникалари билан бир қаторда “Ўзавтотранс” Давлат акционерлик корпорациясининг қарийб барча вилоятлардаги бирлашмаларидан келган жами 600 та турли русумдаги юк машиналари ҳам иштирок этаяпти, — дейди “Қаршиқурилиш” трестига қарашли 13-механизациялашган ишлар бошқармаси бошлиғи Парда Узоқов. — Иш икки сменада ташкил этилган. Ҳайдовчилар зиммаларидаги вазифаларни кўнгилдагидек адо этишяпти. Айниқса, “Наманганттранс”, “Самарқандтранс”, “Қашқадарётранс” ва “Тошвилюктранс” бирлашмалари вакиллари ўз ишларини пухта бажаришиб, бошқаларга ўрнак бўлаяптилар.

— Шўртангаз-кимё мажмуи қурилиши бошлангандан буён шу ерда ишлаяпмиз, — дейди “Чироқчи-105” очиқ турдаги ҳиссадорлик жамияти шофери Шодиёр Ўроқов. — Унумли меҳнат қилишимиз учун барча шарт-шароитлар яратиб берилган. Автокорхонамизга яқиндагина раҳбар бўлиб келган тажрибали мутахассис Ҳамидхон Раҳматуллаевнинг саъй-ҳаракатлари туфайли зарур эҳтиёт қисмлар ҳам ўз вақтида етказиб берияпти. Натижада машиналаримизнинг ҳаммаси тўла қувват билан бир маромда ишлаб турибди. Мисол учун, ўзим ҳар сменада 7-8 улов юк ташиб, кунлик режани ошириб бажараяпман. Негаки, бу ерда қанча кўп ишласак, моддий манфаатдорлигимиз ҳам шунча юқори бўлишини яхши биламиз.

...Баркашдек қизғиш тусга кирган қуёш аста уфққа бош қўйди. Дашт узра қоронғулик пардаси қуюқлаша бошлади. Осмонда ҳам бирин-кетин юлдузлар жимирлади. Лекин кимё мажмуининг улкан қурилиш майдонида иш суръати заррача пасайгани йўқ. Майдонда ҳаракат қилаётган юзлаб машиналар чироқларидан таралган ёғду гўё замин бағрида порлаган беҳисоб юлдузларни ёдга солади. Маржондек тизилишиб, тартиб билан ҳаракат қилаётган бу чароғон “юлдузлар” инсоннинг яратиш, бунёдкорлик қудрати не-чоғли чексиз эканлигидан дарак берарди. Бундай ажиб манзарани завқланиб кузатар эканмиз, мустақил Ватанимизда содир бўлаётган буюк ўзгаришлардан кўнгилда яна бир бор фахр-ифтихор ҳиссини туйдик.

Ғафур ШЕРМУҲАММАД,
“Халқ сўзи” мухбири.

СУРАТЛАРДА: 1) илғор ҳайдовчи Раҳим Мўминов; 2) мажмуада тупроқ ишлари амалга оширилаяпти; 3) (чапдан) “Қашқадарётранс” ДАБ бошлиғи ўринбосари Салим Каримов, “Ўзавтотранс” ДАК юк ташиш бошқармаси бошлиғи Владимир Шестаков ва “Чироқчи-105” ОТҲЖ раиси Ҳамидхон Раҳматуллаевлар эртанги кун иш режаси ҳақида маслаҳатлашишмоқда.

Абдурасул ПАРДАЕВ олган суратлар.

ОИЛАВИЙ ПУДРАТ САМАРАСИ

Балиқчи туманидаги “Чинобод” жамоа хўжалиги бу йил 382 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан ўртача 35 центнердан ҳосил кўтариб мавсумни муваффақиятли якунлади. Келаси йил пахта экиш учун 440 гектар ер ажратилди. Унинг деярли 60 фоизи ҳозирдаёқ шудгордан чиқарилиб, сифатли озиқлантирилди. Ариқ ва бошқа сув йўлларини тозалаш ишлари бошлаб юборилди.

Айни вақтда ўтган хўжалик йили якунлари, икки бригадада оилавий пудрат асосида пахта етиштириш натижалари таҳлил қилиниб, келаси йили пахта етиштиришни тўла оилавий пудратга ўтказишга қарор қилинди. Барча майдонлар хоҳишга қараб 1-1,5 гектардан шартнома асосида хўжалик аъзоларига бўлиб берилди.

— Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов шу йил туманимизда бўлган вақтларида, — дейди хўжалик бошқаруви раиси Ш.Тошмирзаев,— шароитга қараб пахтачиликда ҳам оилавий пудратни кенг қўллаш мақсадга мувофиқ эканини таъкидлаган эдилар. Бу усулнинг афзаллиги ғаллачиликда, айрим пахтачилик бригадаларимиз тажрибасида яққол намоён бўлди. Келаси йили пахта етиштиришда тўла шу усулга ўтишга бел боғладик.

К. НИЗОМОВ,
ЎзА мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки ахбороти

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки 1998 йил 24 ноябрдан бошлаб ҳисоб ва божхона тўловлари учун хорижий валюталарнинг сўмга нисбатан қуйидаги қийматини белгилади:*/

1 Австралия доллари	69,51
1 Австрия шиллинги	9,11
1 Англия фунт стерлинги	179,68
10 Бельгия франки	31,07
1 Голландия гульдени	56,84
10 Греция драхмаси	3,83
1 Дания кронаси	16,87
1 БАА дирхами	29,53
1 АҚШ доллари	108,47
1 Миср фунти	31,86
1 Ирландия фунти	159,29
1 Исландия кронаси	1,55
10 Испания песети	7,54
100 Италия лираси	6,48
1 Канада доллари	70,21
1 Хитой юани	13,10
1 Қувайт динори	358,22
100 Ливан фунти	7,23
1 Малайзия ринггити	28,55
1 Германия маркаси	64,12
1 Норвегия кронаси	14,51
1 Польша злотийси	31,37
10 Португалия эскудоси	6,28
1 Сингапур доллари	66,45
1 СДР	150,83
1000 Туркия лираси	0,36
1 Финляндия маркаси	21,12
1 Франция франки	19,13
1 Швеция кронаси	13,45
1 Швейцария франки	77,84
1 ЭКЮ	125,99
10 Жанубий Корея вони	0,87
10 Япония иенаси	9,01
1 Россия рубли	6,40
1 Украина гривнаси	31,65
1000 Беларусь рубли	1,50
1 Латвия лати	188,97
1 Литва лити	27,12
1 Молдава лейи	13,70
1 Қирғизистон соми	3,48

**/ Валюта қийматини белгилаш чоғида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки мазкур валюталарни ушбу қийматда сотиш ёки сотиб олиш мажбуриятини олмаган.*

Эътиборга молик муаммо

СУРХОНДАРЁ СТЕВИЯНИНГ ИККИНЧИ ВАТАНИ БЎЛИБ ҚОЛСА...

Гап аввалида биз қўлимиздаги манбага асосланиб, стевиянинг жаҳондаги нархи кўрсатилган сигма каталогнинг айрим бандларини эслатиб ўтсак.

– Стевиянинг очиқ ҳавода қуритиб олинган барги (жумладан, пояси) 100 грамми – 29,7 доллар.

– Стевиянинг таркиби – поя ва баргини саноат йўли билан қайта ишлашдан олинадиган 95 фоизли стевиозид – қуруқ шираси бир граммининг баҳоси – 185 доллар.

Айрим мамлакатларда ҳазил йўсинида стевияни Парагвай кўкнори, деб ҳам аташармиш.

Парагвай – стевиянинг Ватани.

Стевия, лекин, хавотир олманг, кўкнор-пўкнорга ўхшамайди. Стевия кўп йиллик субтропик ўсимлик эканини, мураккаб гуллилар оиласига киришини, баргида ширин таъм берувчи дитерпенид глюкозиди борлигини, стевиозид моддасининг ширинлик даражаси қанд моддасиникидан 300 бараваргача юқорилигини, қуруқ барги таркибида стевиозид моддаси 6-7 фоизни ташкил қилишини олимларимиз тўқсон бешинчи йиллари газеталарга кўп ёзиб чиқишган.

Стевиозид – энг аъло консервант. Ҳар қанақа замбруғ ва бактерияларнинг томирини қуритади.

Дори-дармонлик сифатининг баҳоси йўқ. Қанд касалига даъво. Модда алмашинуви билан боғлиқ хасталикларга шифо беради.

Стевия озиқ-овқат саноати учун қиммати баланд хомашё. Мамлакатимиз аҳолисининг қанд-шакарга бўлган йиллик эҳтиёжи 600 минг тонна атрофида.

1994 йил 14 март куни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси стевияни 1998 йилга келиб 2400 гектар майдонда ўстириш, 12 минг тонна хомашё ишлаб чиқариш бўйича фармойиш қабул қилган. Фармойишда қатор илмий ишлаб чиқариш муассасаларига вазирликларга вазифалар белгилаб берилган эди. Ўша вазифалар бажарилгандами, биз ҳозирда истеъмол қилиб турган шакар, эҳтимол, уч-тўрт баробар арзонга тушарди.

Афсуски, қўйилган вазифалар бошқа вилоятларни билолмадигу, Сурхондарёда яхши бажарилмади. Буни тегишли идоралар стевия ўстириш ҳисоб-китоби билан шуғулланмай қўйганидан ҳам билса бўлади. Мавзуни қўзғашдан муддаомиз ҳам – шу.

> ***«Тиббиёт, қишлоқ хўжалиги, фармацевтика ва озиқ-овқат саноати учун синтетик биологик бошқарувчиларнинг илмий асосларини ишлаб чиқиш ва яратиш – қанд ўрнини босадиган ўсимлик – стевияни ўстиришни йўлга қўйиш зарур»***
>
> И. А. Каримов. «Ўзбекистон XXI аср бўсағасида: хавфсизликка таҳдид, барқарорлик шартлари ва тараққиёт кафолатлари» китобидан.

Термиз туманидаги «Халқобод» жамоа хўжалиги тўқсон бешинчи йили стевиядан бинойидай ҳосил олди. Яна кўпайтирамиз, деб талай кўчат етиштиришди. Лекин хўжаликдан стевияни сўрайдиган, йўқлайдиган топилмади. Ҳосилни раис иш ҳақига, деб одамларга тақсимлаб берди-да, келгуси йили қозонни тўнтарди – қўйди. Шўрчи туманининг «Далварзин» хўжалигида ва қисман Музработ туманида ҳам шундай бўлди.

Стевия – ялпизга ўхшаганми, ё бўлмасам ўзимизнинг тоғларда ўсадиган кийик ўт монандми, ё чой мисолими ўт экан, – дейди ҳамкасбим Гелдимурод Саидмаликов. – Икки тупини ўстиряпман. СССР деган мамлакатда 18 минг ўсимлик ўсиши рўйхатга олинган. Шу рўйхатдаги зироатларнинг ўттиз фоизи Сурхондарё тупроғида кўкаргани қайд этилганини биламан. Сурхон қишлоғидан Бадалхон Хўжаев деган акамиз мойи 1000 даража совуқда ҳам музламайдиган Каҳоба деган митти-митти дарахтларни ўстирди. Женшен парвариш қилишга киришаётганлар бор. Тоғларимизникy дори-дармон ишлаб чиқарилаётган табиий фабрика деб аташ мумкин. Фақат Бадалхон акага ўхшаганларнинг қизиқишлари, ташаббуслари, изланишлари рағбатлантириб борилса.

Саидмаликов айтгандай Сурхондарё ери – бир тилсим. Тупроғи – мўъжиза. Эплаб қадасангиз, Парагваю, Аляскаю, Хитойда ўсадиган зироатлар нима эмиш, океаннинг сув тубида ўсадиган ўтлари ҳам ўсиб кетаверади. Жумладан, стевияни ҳам одамларимиз батамом йиғиштириб-тугатиб қўйишган эмас. Ўстиришяпти.

Ана, озгина бир эътибор, вилоят ҳокимлигининг 1995 йилги 335/1-қарори билан Ҳикматулла Аллаёров деган йигит ўзининг «Оллоҳиёр Охун» фирмасига тегишли уч гектар ерни стевия экишга ажратди. Стевия экишдан олдин ўсимликларнинг морфологияси ва цитоэмбрологияси деган илмларни ўрганди. Бу илмларни фарзандларига ўргатди.

Бугунга келиб «Оллоҳиёр Охун» фирмаси стевиянинг гектаридан икки тоннадан қуритилган барг – ҳосил – хомашё олмоқда. Бугунга келиб фирма айрим ўсимликшуносларнинг стевияни Ўзбекистон шароитида уруғидан кўпайтириб бўлмайди, деган хулосаларига тузатишлар киритмоқда. Фирма стевиянинг уруғидан кўчат етиштирмоқда. Бу оддий иқтисодчининг – Ҳикматулла Аллаёровнинг иши.

Демак, гап изланишда, интилишда экан-да.

Ҳосилни – хомашёни Тошкентга, бир фирмага топшираяпмиз, – деди Аллаёров. Лекин қайси фирма эканини айтмади. Сурхондарёнинг шимолий минтақалари стевия етиштириш учун энг қулай эканлигини билдирди. Ўзимизда стевияни қайта ишлайдиган завод қурилсами бир дориломон иш бўлардики, деб истак билдирди.

Завод қурилиши учун Аллаёровнинг бу истаги ниҳоятда, ниҳоятда камлик қилишини, ва ҳатто, ҳеч нарсани ҳал этолмаслигини тегишли идораларда ўтирганлар би-ир ўйлаб кўрсалар-ку...

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Халқимизда «Қиш ғамини ёзда кўр» деган гап бор. Буни яхши англаган Андижон вилояти Балиқчи туманидаги «Олимбек» жамоа хўжалиги чорвадорлари қишга ем-хашак йиғишни баҳордаёқ бошлаб юборишган эди. Айни пайтда 217 бош қорамолга мўлжалланган бинолар капитал таъмирдан чиқарилиб, қишловга тахт қилиб қўйилган. 62 бош сигирдан йил бошидан буён 80 тонна сут соғиб олинганлиги ҳам чорвадорларнинг муваффақиятидан далолат. Бор йўғи 23 киши меҳнат қиладиган ферма жамоаси гўшт-сут маҳсулотлари билан нафақат «Олимбек» жамоа хўжалигини таъминлашаяпти, балки туманга ҳам етказиб беришаяпти.

СУРАТЛАРДА: маккажўхори ўрим-йиғими; комбайнчи Қобилжон Маҳмудов; ферманинг илғор сут соғувчилари Одина Тожибоева ва Омина Собирова.

Ш. ОЛИМОВ (ЎзА) олган суратлар.

ЎЗБЕКИСТОН БУТУНЖАҲОН САЙЁҲЛИК БОЗОРИДА

Лондондаги «Эрлс корт» кўргазмалар мажмуида «World Travel Maret — 1998» — Бутунжаҳон сайёҳлик бозори ўз ишини якунлади.

Лондон сайёҳлик бозори асосли равишда дунёда энг катта ҳисобланади. Жорий йилда унинг ишида 160 мамлакатдан беш мингдан зиёд туризм соҳаси мутахассислари иштирок этди. Ушбу анжуман жаҳон сайёҳлигида илғор тажриба ва янги технологияларни ўрганишга, реклама қилиш ва ўзаро манфаатли шартномаларни тузишга нодир имкониятлар яратди.

1993 йилдан буён Лондон сайёҳлик бозорида Ўзбекистон делегацияси олтинчи марта иштирок этди. Республикамиз сайёҳлик ташкилотларининг янги истиқболли таклифлари жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган шу соҳа мутахассисларининг диққат-эътиборини ўзига тортди.

«Ўзбектуризм» миллий компанияси, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива шаҳарларининг қатор ҳиссадорлик жамиятлари ва меҳмонхона-сайёҳлик мажмуалари бозор иш кунларида мамлакатимиз маданий-тарихий обидаларини ва Буюк Ипак йўли кесиб ўтган қадимий дурдона шаҳарлар бўйлаб турли сайёҳлик сафарларини кенг ва ёркин намойиш этдилар.

«Буюк Ипак йўлида сайёҳлик» Тошкент халқаро сайёҳлик кўргазмаси раҳбарияти Лондон бозорида катта реклама компаниясини амалга оширди. Келгуси йилда Ўзбекистонда сайёҳлик сафарларини ташкил этиш бўйича Австралия, Буюк Британия, Испания, Миср ширкатларининг вакиллари билан шартномалар имзоланди.

Бозор иш кунларида «Интернет» тармоғида жорий йилнинг май ойида бошланган ва республикамизга бағишланган кўрик-танловга якун чиқарилди. Унинг Ўзбекистонга бир ҳафталик бепул саёҳат бош совринига «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси ва «Азия травел интернешнл» қўшма корхонаси ҳомийлик қилдилар.

Мусобақа иштирокчилари «Нима боисдан Ўзбекистонга сафар қилмоқчисиз?» саволига жавоб беришлари лозим эди. Унга Буюк Британия, АҚШ, Австралия, Канада, Германия ва бошқа давлатлардан олти мингга яқин киши жавоб берди. Танлов иштирокчиларининг жавоблари дунёнинг турли бурчакларида мамлакатимизга бўлган қизиқишнинг ортганлигини кўрсатди. Бош соврин америкалик Тамара Смитга насиб этди.

Лондон анжуманида Ўзбекистоннинг фаол иштирок этиши мамлакатимиз сайёҳлик қудратини тарғиб этишни янада кенгайтириш, хорижий шериклар билан Европа, Осиё ва Лотин Америкасидаги янги минтақаларга чиқиш билан боғлиқ сайёҳлик бозоридаги ҳамкорликни ривожлантириш сари янги қадам бўлди.

Жамшид МУТАЛОВ,
«Жаҳон» АА мухбири
Лондон.

«Халқ сўзи»га жавоб берадилар

НОИНСОФ «БОЙВАЧЧАЛАР»

Газетанинг шу йил 4 ноябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида эълон қилинган танқидий мақола кўпчилик газетхонлар ёдида бўлса керак. Унда Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари М. Қуроловнинг халқ удумларини менсимасдан ҳаддан ташқари дабдабали тўй қилганлиги, бунда мансабини суиистеъмол этгани, шуҳратпарастлик йўлида катта сарф-харажатларга йўл қўйганлиги очиб ташланганди. Айни пайтда амалдорга сажда қилиш, ўзининг «садоқати»ни кўрсатиш мақсадида бир қанча мундайроқ амалдорларнинг тўёна баҳонасида қуюшқонга сиғмайдиган хатти-ҳаракатлари ҳам фош этилганди.

Куни кеча таҳририят Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитасининг ушбу танқидий мақолага жавоб мактубини олди. Қўмита раиси жаноб В. Беганов имзо чеккан мактубда таъкидланишича, Давлат солиқ қўмитаси ва унинг қуйи тизимлари жамоаси танқидий мақолани кенг муҳокама этиб, ўзлари учун тегишли хулосалар чиқариб олдилар.

Мақолада ман-манлик ва шуҳратпарастлик, қариндош-уруғчилик ва ошна-оғайнигарчилик, сохта обрў ортидан қувиш каби ярамас иллатлар қандай хунук оқибатларга олиб келиши мумкинлиги далиллар билан очиб берилган.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1998 йил 21 октябрдаги Фармони солиқ тизимининг ҳар бир ходими учун сабоқ бўлди. Фармонда келтирилган сабаб ва хулосалар солиқ тизимининг барча бўғинларига раҳбарлик қилаётган мансабдор шахслардан тортиб, оддий ходимгача тааллуқли эканлигини тўла эътироф этамиз.

Фармондан келиб чиқадиган вазифалар солиқчиларнинг бўлиб ўтган умумреспублика сим орқали йиғилишда муҳокама қилинди. Йиғилишда қабул қилинган қарорлар ва белгиланган тадбирлар асосида топширилган иш участкаси учун кадрлар жавобгарлигини янада ошириш, таниш-билишчилик, қариндош-уруғчилик, маҳаллийчилик каби ярамас одатларга барҳам бериш, солиқ тизимига нопок йўллар билан кириб қолган баъзи амалфурушлардан халос бўлиш юзасидан қўшимча чоралар кўрилмоқда.

Ҳозирги пайтда қўмита тасарруфига киритилган лавозим эгаларининг амалий фаолияти, касб маҳорати ва ахлоқий-маънавий фазилатларини ҳисобга олган ҳолда эгаллаб турган лавозимига муносиблиги масаласи кўриб чиқилмоқда. Солиқ органларида ғайриқонуний хатти-ҳаракатларнинг олдини олиш, қонун устиворлигини таъминлаш, ходимларнинг шахсий интизоми ва масъулиятини ошириш чоралари кўрилмоқда.

Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳар Давлат солиқ бош бошқармалари, вилоятлар давлат солиқ бошқармалари, туман, шаҳар давлат солиқ инспекциялари бошлиқлари Фармон талаблари асосида ўз фаолиятларини танқидий таҳлил қилиб чиқдилар. Жойларда меҳнат ва ижро интизомини мустаҳкамлаш, ходимларни ахлоқий ва маънавий жиҳатдан тарбиялаш, дунёқарашини шу кун талаби асосида шакллантириш, улар ўртасида қонунбузарликка йўл қўймасликнинг зарур чора-тадбирлари белгиланмоқда. Давлат солиқ бошқармалари ва инспекциялар раҳбарларига ходимларнинг турмуш тарзи учун шахсан жавобгар эканликлари белгилаб қўйилди.

Жавоб мактубида мақолада баъзи ноаниқликларга йўл қўйилганлиги ҳам айтилади. Жумладан, мақолада Навоий вилояти солиқ қўмитаси бошлиғи Р. Абдуолимов деб кўрсатилган. Аслида бундай исм-шарифли кимса мазкур идора штат рўйхатида умуман йўқ. Самарқанд вилояти солиқ қўмитаси раҳбарияти 20 яшик арoқ келтиргани ҳақидаги далил ҳам тасдиқланмади.

Лекин бу ҳолатлардан қатъий назар, мактубда таъкидланганидек, мақоланинг тарбиявий аҳамияти юқори баҳоланади.

ХАЛҚАРО АНЖУМАН

Фарғона Давлат университетида Аҳмад ал-Фарғоний таваллудининг 1200 йиллигига бағишлаб "Бузиладиган ва аралаш типдаги дифференцион тенгламалар" мавзуида халқаро илмий конференция бўлиб ўтди. Унда мамлакатимиз ҳамда Россия, Туркия, Туркманистон, Қозоғистон ва Қирғизистондан таниқли олимлар иштирок этди. Уч кун давом этган ушбу анжуманда шу хил тенгламаларнинг оддий ва хусусий ҳосиласи, математиканинг ана шу соҳаси умумий муаммолари хусусида фикр алмашилди.

Р. КАМОЛОВ,
ЎзА мухбири.

ОЧИҚ ТУРДАГИ АКЦИОНЕРЛИК ЖАМИЯТИ

«МАТЛУБОТЧИ»

САНАТОРИЯСИ

1998 йил 27 ноябрь куни соат 15.00 да навбатдан ташқари йиғилишини ўтказади.

Кун тартиби:

1. Санаториянинг 1998 йилдаги 10 ойлик молиявий-хўжалик ҳисоботи.

2. Акциядорлик жамиятининг бошқарув тартибини такомиллаштириш чоралари тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 361-сонли қарорини бажариш мақсадида таъсис ва ички ҳужжатларини қайта кўриб чиқиш.

3. Бошқа масалалар.

LL@1184

ЯХШИДУР АЧЧИҚ ҲАҚИҚАТ

Маҳалла – юртимизнинг ёркин кўзгуси, миллий ғуруримиз, аҳиллик ва осойишталик қўрғонидир. Аслида, каттанинг кичикка, кичикнинг каттага таъзиму тавозеси, мулкдорнинг муҳтожга мурувватu, кучлининг ожизга ҳиммати аввало маҳаллада шаклланади. Қадимгилар «Бир муштдан урса ўлдиради, бир тўғрамдан берса тўйдиради» деганларида ҳам маҳаллани назарда тутган бўлса ажаб эмас. Бу ҳикмат бугунги кунга келиб янада чуқурроқ мазмун ва моҳият касб этмоқда. Зеро, эртамизнинг бугунимиздан-да, ёруғ бўлиши кўп жиҳатдан маҳаллага боғлиқ. Кейинги вақтларда бошқарувнинг ушбу шаклига алоҳида эътибор берилаётганлигининг сабаби ҳам ана шунда. Ўтган қисқа вақт ичида бу борада қатор ҳуқуқий ҳужжатлар қабул қилинди. Шу билан бирга маҳалла оқсоқоллари ваколатлари ҳам кенгайтирилди.

ДИЁНАТСИЗДА ИНСОФ ЙЎҚ

Аммо, минг афсуски, маҳалла нуфузи, обрў-эътибори муқаддас деб билинган бир пайтда халқимиз шаънига мутлақо тўғри келмайдиган бир иш бўлди. Кўпчиликнинг эҳтироми, таъбир жоиз бўлса, эътиқодида бўлган қатор маҳалла оқсоқолларининг бир нечтаси қора курсига ўтирди. Улар устидан 18 та жиноий иш қўзғатилди. Сиз билан бизни ҳалоллик, покликка даъват этувчи оқсоқолларнинг жиноят содир этиши, очиғи, идрок этиш мушкул бўлган ҳол. Буни тасаввур қилиш ҳам, тасниф қилиш ҳам ниҳоятда оғир. Негаки, халқ ишонч билан сайлаган маҳалла «ота»лари иймонни, диёнатни унутдилар. Президентимиз айтганларидек, оёғи ердан узилди, элдан ажралди.

Гап шундаки, яқинда республикамизда Вазирлар Маҳкамасининг «Кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида»ги ва «16 ёшгача болалари бор оилаларга нафақа тайинлаш тўғрисида»ги қарорлари ижроси текширилди. Ғалвир сувдан кўтарилгач, жойларда кам таъминланган оилаларнинг кунига яраши керак бўлган давлатимизнинг миллион-миллион сўмлик маблағлари маҳалла раислари ва уларнинг ҳамтовоқлари томонидан шафқатсизларча талон-торож қилинганлиги аниқ бўлди.

Келинг, яхшиси мисоллар билан сўзлайлик. Қўлимиздаги маълумотларга қараганда, биргина Жиззах вилоятида фуқаролар йиғинлари раислари кам таъминланган оилаларни ижтимоий ҳимоя қилиш мақсадида ажратилган бюджет маблағларидан 2 миллион 568 минг (!) сўмни 434 оилага белгиланган меъёрга зид равишда тўлаб юборганлар. Қашқадарё вилоятидаги нафси ҳакалак отган шоввозлар эса 1 миллион 935 минг сўмни ҳеч иккиланмасдан ўз «ҳамёнлари»га урганлар. Наманган вилояти «оқсоқоллари»нинг «ишбилармон»лиги эса ҳаммасидан ҳам ошиб тушди. Улар роппа-роса 4 миллион 246 минг сўмлик моддий ёрдам ва нафақа пулларини «ютиб» юборишди. Вилоятнинг Мингбулоқ туманида ўтказилган текширишларда «Бозорбоши» маҳалла фуқаролар йиғини томонидан С.Мўминовга 4500 сўм, «Зарбдор» маҳалла йиғини томонидан М.Меҳмоновга 7872 сўм, «Баланд ғўртепа» маҳалла фуқаролар йиғини томонидан Ҳ. Аҳмаджоновага 7882 сўм, «Серҳаракат» маҳалла фуқаролар йиғини томонидан эса Р. Дамиnовага 7882 сўмлик нафақалар ноқонуний равишда тўлаб юборилганлиги аниқ бўлди. Тўрақўрғон туманидаги «Эшончек» фуқаролар йиғинининг «саховатпеша» раиси эса З. Қодирова ни оилавий шароити яхши бўла туриб, уни ноқонуний равишда 11808 сўм билан «сийлаган».

Бу каби ўғирлик, қаллоблик Андижон ва Бухоро вилоятларида ҳам содир этилган. Ғиждувон туманидаги Ф. Юнусов номли фуқаролар йиғини томонидан 6700 сўм, Нодирабегим фуқаролар йиғини томонидан 15000 сўм, Охунбобоев номли фуқаролар йиғини томонидан 13000 сўм қонунсиз равишда ўзлаштирилган. Қўлимизда бунга ўхшаш юзлаб далиллар турибди. Булар шундан айримлари, холос... Тўғри, текширишларда аниқланган қонун бузилиш ҳолатлари юзасидан прокуратура идоралари томонидан тегишлича жиноий, маъмурий, интизомий ва бошқа прокурорлик таъсир чоралари қўлланилди. Аммо муҳтож оилалар, ҳали гуноҳ нималигини билмайдиган ёш болалар учун ажратилган миллион-миллион сўмлик давлат маблағларини ўзлаштиришдан қўрқмаган шоввозларнинг бу қилмишларини инсон зотига тушунтириш жуда ҳам қийин. Шу ўринда Президентимизнинг «Моддий ёрдам аниқ оилаларга етиб бориши, бироқ бу муайян кишиларга мўлжалланган табақалаштирилган ёрдам бўлиши ва мураккаб ўтиш даврида ҳақиқатан ҳам бусиз кун кечиролмайдиганларга бориб тегиши даркор», деган сўзлари ёдга тушади.

Дарҳақиқат, шундай бўлиши керак эди. Ахир юртбошимиз белгилаб берган тараққиётнинг беш тамойилининг бирида кучли ижтимоий-сиёсатга алоҳида эътибор берилганлиги ҳам бежиз эмас. Фуқароларга ёрдам бериш, уларни қандай яшаётганлиги, дастурхонининг тўкинлиги ҳақида бош қотириш маҳалла раисларининг ҳам бурчи-ку! Шуларни назарда тутганда «оқсоқоллар»нинг бу қилмишига жиноят сўзи сифат бўлолмайди. Буни фақатгина қабоҳат дея аташ мумкин.

Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, сўнгги бир ярим йил ичида фуқаролар йиғинлари томонидан қабул қилинган қарорлар текширилганда, яна ҳам аянчли манзарага дуч келинди. Республика бўйича фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг жами 636 та қарорлари қонун меъёрларига тўғри келмаганлиги учун бекор қилинди. Ноқонуний қарорларнинг 175 таси ўзини ўзи бошқариш органлари раисларининг ўз ваколати доирасидан чиққанлиги сабабли содир этилган. Маҳалла «оталари» хоҳласа кредит ажратиш, хоҳласа ер ва мол-мулк солиғидан озод этиш, хоҳласа фермер хўжаликлари фаолиятини тўхтатиш, ҳатто, экинларни пайҳон қилишга йўл қўйган фуқаролардан жарима ундириш (ҳолбуки, бу ҳақда Президентимиз Фармони бўла туриб) ҳақида ноқонуний қарорлар қабул қилган. Қолган «қарор»ларда эса йиғин раислари «Меҳнат тўғрисида»ги, «Фуқароларни ўзини-ўзи бошқариш органлари тўғрисида»ги қатор қонунлар борлигини умуман унутиб қўйишган. Аниқроқ айтганда, қонунларни писанд қилишмаган.

Хўш, буни нима билан изоҳлаш мумкин? «Семизликни қўй кўтарар» деганларидек баъзи маҳалла раислари ўзига кўрсатилган эҳтиром ва ҳурмат юкини кўтаришолмади. Манманлик, савиясизлик уларни шу ҳолга келтирди. Ўз устида ишлаш, бугунги кун нафаси билан яшаш хаёлларига ҳам келмади. Буни яқинда ўтказилган аттестация натижалари ҳам далиллайди. Масалан, Тошкент шаҳрини ўрганиш давомида 475 нафар маҳалла оқсоқолидан 40 киши ўз вазифасидан озод қилинди. 97 нафар маҳалла раислари синовдан ўтолмади. Наманган шаҳрида 69 нафар маҳалла оқсоқолидан 22 таси, Фарғона шаҳрида 58 нафардан 15 таси, Марғилон шаҳрида 50 нафардан 12 таси ўтказилган синовларга дош беролмади.

Кўриб турганингиздек, миллат тақдири ва келажагини ҳал этадиган, биз учун кичик ватан ҳисобланган муқаддас даргоҳларда тўрт-бешта савиясиз, ноинсоф кишининг етакчилик қилиши – бу одамларнинг ҳамиша ҳидоят сари етаклайдиган маскан обрўйига путур етказди. Бу эса бизга бўлажак сайловларда янада ҳушёрроқ бўлишни, оқсоқоллар сайлашда адашмаслигимизни, элим, ватаним дейдиган кишиларни танлашимизни огоҳ этмоқда. Қолаверса, бугун давр барчамиздан фидойиликни, аҳил ва ҳамжиҳат бўлиб, бир ғоя, бир мақсад сари интилишимизни тақозо этмоқда.

Ўзингиз ўйланг, бошланган ислоҳотлар қачон тўла-тўкис амалга ошади? Қачонки, масъул кадрлар унинг моҳиятини теран англашса, фидойи, ватанпарвар бўлишса, юртни, халқни ўйлашса, инқилобий ишлар, ислоҳотлар ким учун, нима учун қилинаётганлигини тушунсаларгина эзгу мақсадлар амалга ошади. Шу мураккаб дамларда эл-улус манфаатини кўзлайдиган, юрагидан чиқариб хизмат қиладиганларгина ишнинг муваффақиятини таъминлайди. Ҳар қандай янги ва мукаммал дастурларни ҳаётга татбиқ этмайлик, аммо унинг фидойи ижрочилари бўлмаса, тараққиётга эришиш қийин кечади.

Президентимиз Самарқанд ва Навоий вилояти халқ депутатларининг навбатдан ташқари сессияларида кадрлар тарбиялаш, уларни жой-жойига қўйиш ҳақида бежиз куйиниб гапирмадилар. Ахир раҳбар ўз бурчини унутса, қаллобликка берилса, эртага нима бўлади? Жавоб битта: бундай ҳол одамларнинг давлатдан кўнгли совишига, келажакка ишончи йўқолишига олиб келади. Адолатни қарор топтирмай туриб халқни ортингдан эргаштириб кўр-чи! Асло!

Йўлбошчимиз айтганларидек, бу халқ барча очликка, йўқчиликка, ҳамма нарсага чидаши мумкин, аммо адолатсизликка чидай олмайди. Шунинг учун ҳар биримиз давр мураккабликларини ҳис қилган ҳолда шахсий манфаатдан ва ҳузур-ҳаловатдан воз кечишимиз, юрт, халқ фаровонлиги учун бир ёқадан бош чиқаришимиз даркор. Онгли равишда қурилган жамият ва давлат пойдевори мустаҳкам иморат бўлади. Бу эса фақат сиз билан бизга боғлиқ.

Бурҳон БЕКМИРЗАЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг ўринбосари,
3-даражали давлат адлия маслаҳатчиси.
Фурқат САНАЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ШАҲАР ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

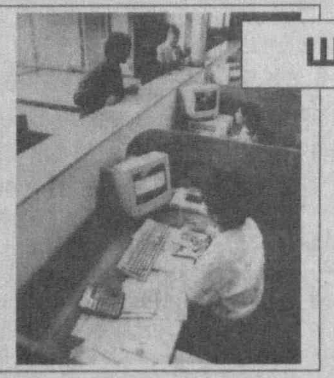

Истиқлол шукуҳи юртимизнинг барча жабҳаларига ўз таъсирини кўрсатмоқда. Сир эмас, кейинги йиллар давомида республикамиз мисли кўрилмаган даражада ўзгарди. Худди шунингдек, мамлакатимизда қурилиш соҳасида олиб борилаётган улкан ишлар таҳсинга сазовордир.

Шу маънода Гулистон шаҳрида олиб борилаётган кенг кўламдаги қурилиш ишлари яхши натижа бермоқда. Айниқса, шаҳар 1997-1998 йиллар давомида бутунлай ўзгарди. Бу ерда қад кўтарган ҳашаматли, осмонўпар биноларни кўриб, дилдан қувониб кетасиз.

Гулистон шаҳрининг кўркига-кўрк қўшаётган қатор иморатлар, жумладан, умумий майдони 20 минг кв.м. дан ошиқ бўлган 12 та кўп қаватли турар-жой, 2 та врачлик пункти, «Асака банк» вилоят бўлими биноси (автосалони билан), никоҳ уйи, бокс саройи, истироҳат боғи, миллий чойхона, Кемпинг меҳмонхона мажмуаси, сузиш бассейни, 640 ўқувчига мўлжалланган 2 та мактаб каби бинолар фойдаланишга топширилди.

Суратларда: «Асака банк» вилоят бўлими мижозлар хизматида; замонавий никоҳ саройи; янги турар-жой бинолари.

Баҳром ТЎРАЕВ, Шуҳрат ОЛИМОВ (ЎзА) олган суратлар.

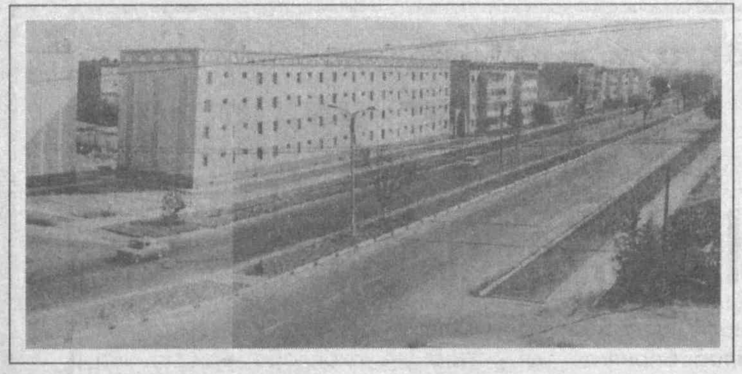

ЁШ БАСТАКОРЛАР УЧРАШУВИ

Ўзбекистон Бастакорлар уюшмаси Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси билан биргаликда ёш бастакорлар учрашувини ташкил этди.

— Консерваторияда бастакорликка меҳр қўйган, ўзининг жозибали асарлари билан ҳозироқ мухлислар ҳурматини қозона бошлаган ёшлар кўп,— дейди Бастакорлар уюшмасининг раиси Рустам Абдуллаев. — Айниқса, Президент стипендияси совриндори Ойдин Абдуллаева, аспирант Дилшод Қурбонов, иқтидорли талабалардан Дилноза Зокирова, Мирзоҳид Маҳмудов ўз маҳорати, турли жанрларда яратаётган ранг-баранг асарлари билан танилиб қолди. Уларни қўллаб-қувватлаш, истеъдодларининг тўла рўёбга чиқиши учун шароит яратиб бериш ҳар биримизнинг вазифамиздир.

М. ОДИЛОВА (ЎзА).

ЎҚУВЧИЛАРНИНГ АМЕРИКА САФАРИ

Тошкент шаҳридаги инглиз тили фанига ихтисослашган 306-, 309-лицей ва 249-мактаб ўқувчиларидан қарийб йигирма нафари устозлари бошчилигида Америкага жўнаб кетди. Уч ҳафтага мўлжалланган бу анъанавий сафарда ўқувчилар Коннектикут штатида бўлиб, у ердаги тенгдошлари ҳаёти, турмуш тарзи, ўқиш услуби, қизиқишлари билан танишадилар. Шунингдек, йигирма биринчи аср бўсағасида ёшларнинг ўрни ҳақида, ўз билимларини ҳаётга тадбиқ этиш бўйича фикр алмашадилар.

(ЎзА)

Мақсуд ҚОРИЕВ

ТЎЙ КЕЧАСИ

(ҳикоя)

Бегимқул ака самолётдан тушди-ю, қўлидаги нарсаларини хотинига тутқазиб, юкларини олишга кетди.

— Юкингиз оғир экан, ҳаммаси майлику-я, мана бу гиламингиз машинага сиғмайди, — деди ҳайдовчи тамоқ қоқиб.

— Қизиқ экансиз, Термизда сиққан гилам Тошкентга келиб сиғмай қоладими, сизни хафа қилмаймиз, ука, ўзингиз билиб жойлаштираверинг, — деди бироз ҳазил аралаш Бегимқул ака.

Хуллас, гиламни орқа ўриндиққа жойлаштиришди. Фақат рафиқалари Раҳимахон бироз сиқилиб ўтиришига тўғри келди демасангиз, ҳаммаси жой-жойига тушди.

Машина Тошкентнинг кенг кўчалари бўйлаб борар, осмонўпар янги-янги бинолар, кўркам хиёбонлар... Шанба бўлишига қарамасдан шаҳар гавжум, ғир-ғир ўтаётган машиналарнинг ҳисоби йўқ. Кўчалар гўё нур оқаётган дарёга ўхшарди.

— Хўп замонлар бўлди-да, қисқа вақт ичида шаҳар бутунлай ўзгариб кетибди-я, танимайсиз киши.

Шофер ҳам роса сўзамол чиқиб қолди. Шаҳарнинг чинакам фидойиси экан, пойтахтни бир мақташга тушиб кетди денг, худди чет элликларга сўзлаб бераётган «гид»ларга ўхшарди.

Сурхондарёдансизлар шекилли, агар вақтларинг бўлса, Амир Темур бобомизнинг музейларини бориб кўринглар, ундаги нақшлар, безаклар... Нақд бир шоҳона кошона денг. Шофер музей ҳақида узоқ сўзлади. Кейин йўловчиларга:

— Чамамда меҳмонга келаяпсизлар шекилли-а, — деди.

— Ҳа, бир қадрдон укамиз юбилей тўйи қиляпти. Бугун зиёфати. Эртага эрталаб ош беради. Самолёт Термиздан кечикиб учди, бўлмаса вақтида келардик.

— Сизларни олдин меҳмонхонага олиб борайми?

— Йўқ, тўппа-тўғри уйларига ҳайдайверинг, сиз балки танирсиз. Раимжон Иброев, қайсидир бирлашмада бошлиқ бўлиб ишлайди. Асли Сурхондан. Ўзи мени қўлимда катта бўлган йигит. Илгари Чилонзорда, универмаг ёнидаги кўпқаватли уйлардан бирида турарди. Кейин ишлари юришиб кетгач, Қибрайдан уй сотиб олди. Уни бузиб ташлаб, зўр участка қурган, икки қаватли. Ҳовлиси ҳам саккиз сўтих...

Машина Дўрмонга етмасдан кичкинагина кўчага кириб кетди. Кейин сув ёқасидаги катта серҳашам дарвоза ёнига келиб тўхтади.

— Шумиди?

— Тўппа-тўғри олиб келдингиз, раҳмат сизга.

Ҳартугул айни вақтида келишибди. Эшик олдида одам кўп, мезбонлар қатор бўлиб туриб олишган. Меҳмонлар ҳам кетма-кет, бири аёли билан, бири «якка перёд» дегандек серфайз хонадонга кириб келишмоқда.

Бегимқул ака шофёр ёрдамида машинадаги нарсаларни бир чеккага туширди-да, таксига рухсат бериб юборди. Кейин меҳмонхона эшиги ёнидаги турган бир йигитдан:

— Раимжон акангиз қаердалар? — деб сўради.

— Ичкаридалар, катталар келган эди, ҳозиргина бирга кириб кетишди.

— Мумкин бўлса Сурхондарёдан Бегимқул акангиз келибди денг. Сизга илтимос, мана бу туҳфаларни ичкарига олиб киришга ёрдам берсангиз.

— Ҳозир «есть» қиламиз-да, — деди йигит. Кейин ичкаридан хизмат қилаётганларнинг иккитасини чақириб туҳфаларни олиб кириб кетишди.

Бегимқул ака хотини билан тўйхонага кириб борганда ҳовли юзаси меҳмонлар билан тўлиб қолган эди. Ҳалиги йигит «сизлар ичкарига кира қолинглар», деб эътиборли меҳмонлар ўтирган катта залга олиб кирди. Ғовур-ғувур бўлгани учун ўтирганлар кечикиброқ келган меҳмонларга унча эътибор қилишмади.

Икки юзга яқин одам сиғадиган ҳашаматли, кенг, ёруғ хона. Бир неча биллур қандиллар хонани худди кундузгидек ёритиб юборибди. Бир-биридан ўтказиб кийинган, бўйинлари, қўлларига қўша-қўша қимматбаҳо тақинчоқлар тақиб олган савлатдор аёллар, башанг кийинган турли биржа, бирлашма раҳбарлари, вазирликдан келган мансаб аҳлари хонани тўлдириб, кечага файз киритиб ўтиришибди.

Столнинг тўрида ҳурматли юбиляр Раимжон Иброев, ёнларида бўлса умр йўлдошлари Момохол ая виқор билан ўтирибдилар, кўнгиллари гўё осмонда, бугун сартарошхонага бориб пардоз-андозларини жойига қўйиб, саватдек сочларини аллақандай қилиб янгичасига саришталабдилар.

— Вой ўлмасам, Момохолни қаранг-а, озғиндаккина қоп-қора қиз эди-я, тўлишиб тирсиллаб кетибдия, тавба. Жажжигина қизни шунақа семириб кетишини хаёлимга ҳам келтирмаган эдим, — деди Раҳимахон эрини туртиб.

— Жим ўтир, ундан кўра анови нарсалардан олиб ўтир. Биз келтирган тандир қаерларда қолиб кетди экан. Бу дастурхонларга ярашмайди ҳам.

— Раимжончи, уйимизга келиб юрганда уёғимдан кириб буёғимдан чиқарди. «Айланай опа, овқатингиз борми», деб. Эски туфли, шим-кўйлакларингизни сизга билдирмай бериб юборардим. Энди бўлса.. Раҳима опанинг томоғи қуриб пиёладаги совиб қолган чойни ичиб юборди.

— Момохолга совчиликка ҳам ўзинг боргансан, эсингдами?

— Эсимда, кўраман деганимда уйдан қочиб далага чиқиб кетган эди.

— Энди Раимжон ҳам ўзгариб кетибди. Раимжон эмас, тошкентлик Раимбой, кўраяпсанми, дастурхонларини, бу уйлар, бу жойлар...

Шу вақт раислик қилувчи семиздан келган, сочлари қордек оппоқ киши ўрнидан туриб меҳмонларга мурожжат этди.

Икки йигит икки чеккада туриб бугунги кечада бўлаётган синоату нутқларни, келаётган меҳмонларни бирма-бир суратга олмоқда эди. Раислик қилувчи сўз бошлаши билан иккала телекамера ўша томонга қаратилди.

— Азиз дўстлар, биринчидан очиқ дастурхонимизга таклиф этаман. Бу неъматларнинг ҳаммаси сизлар учун тайёрланган. Ичиб-еб, хурсанд бўлиб ўтиринглар.

— Бизнинг муҳтарам раҳбаримиз Раимжон Иброевич Иброев бугун эллик беш ёшга тўлдилар. Қаранг, ёшгина йигит, ким шунча ёшга кирган деб ўйлайди. Синглим Момохол эҳтиёт бўлинг эрингизга...

Момохол кулиб эрини қулоғига нимадир деб пичирлади.

— Ичинг қизимагунча ишинг қизимайди, дейишади. Қани қадаҳлар тўлдирилсин.

Раислик қилувчи бироз жим турди-да, кейин давом этди:

— Икки оғиз сўз юбиляр ҳақида. Иброев Сурхон воҳасининг фарзанди. Асли деҳқондан чиққан. Ҳалол меҳнати-ю, ишбилармонлиги туфайли мана бизнинг вазирликка раҳбар лавозимига кўтарилди. Ҳақиқий омилкор, яхши ташкилотчи, одамохун инсон.

Азамат аканинг ёнида ўтирган тепакал бир киши товуқнинг оёғини зўр иштаҳа билан еяётган хотинига: «Роса боплаей, шоввоз, мақтайвер, илгари мени ҳам шундай деб осмонга кўтариб юрардинг», деди. Хотини ҳам эрига бўш келмади, чайналиб туриб «сизнинг поездингиз ўтиб кетди, хўжайин», деб тиржайиб қўйди.

Хуллас, мақтовларнинг охири йўқ эди. Кейин мақтов навбати Раимжон аканинг турмуш йўлдошлари Момохолга келди. Яхши хотин эрнинг бахти, Раимжоннинг шу даражага эришишида Момохол опанинг ҳам хизматлари беқиёс, деган сийқаси чиққан эски гаплар такрорланди. Қадаҳлар кўтарилди, рюмкалар жаранги хонани тутиб кетди.

— Аёллар ўтираберсин, эркаклар туриб ичади, ким охиригача ичмаса бизнинг душманимиз.

Ҳамма гур этиб кулиб юборди. Қадаҳлар ичилгандан кейин бирин-кетин турли таомлар тортилиб, иссиқ пармуда сомса, кетидан нўхот шўрва олиб келинди. Ҳалиги тепакал киши дастурхондаги чиройли қилиб тўғралган нориндан икки марта тарелкасини тўлдириб қази билан қўшиб иштаҳа билан ерди. Ўзининг гапига қараганда ул зот илгари Иброевнинг ўрнида бошлиқ бўлиб ишлаган экан.

Овқат кетидан овқат, сўз кетидан сўз. Мақтовларнинг чеки йўқ. Энди гапираётган одамнинг гапини ҳеч ким эшитмас, ғовур-ғувур, биров шеригининг елкасига қўлини қўйиб нима ҳақидадир куюниб сўзлар, кўзига сурма тортган бир гўзал аёл қаршисида ўтирган ёш йигитга нимадир дедида, қўлидаги қадаҳни чўқиштириб ичиб юборди.

«Навбат санъаткорларга», деган товуши эшитилди раиснинг.

Кечага таклиф этилган созандаю хонандалар кўп эди. Ҳаммаси пастдаги улар учун махсус тайёрланган жойда навбат кутиб ўтиришарди. Шу вақт бири тор, бири доира тутган икки йигит ўртага чиқди. Ҳамманинг диққати уларга қаратилди. Кўнгилдаги иш бўлдида. Зеро кетма-кет сўзланаётган нутқлар ўрнига дилрабо қўшиқ эшитиш кимга ёқмайди дейсиз.

Армуғон остингдадур,
Чўлларни кез, тоғларни кез,
Ногоҳон ул арғумоқ
Остингда бўлғай, бўлмағай.

Йигитнинг овози ғоят тиниқ ва ширали эди. Бир пасда шов-шув қилиб бир-бирларига сўз бермаётганлар тинчиди-қолди, гўё қўшиқ ўтирганларнинг юрагига теккандек.

Бегимқул аканинг хаёллари тўзиган. Ким биландир кайф аралаш ўпишиб, қучоқлашиб турган Раимжонга кўз ташлади. Бир вақтлар воҳада ижроқўмга оддий ходим бўлиб ишга жойлашиб, ҳаётга эндигина кириб келаётган новчадан келган камтарин бир йигит кўз ўнгида гавдаланди. Энди-чи?

Ўйлаб қараса умр гўё бу эшикдан кириб нариги эшикдан чиқиб кетгандай гап экан. Ҳаёт кўрди, яхшиликни ҳам, ёмонликни ҳам кўрди. Кўнгли қора, ғаламис одамларга дуч келди, саховатли олийжаноб одамлар билан суҳбатдош бўлди. Мана, энди қараса умр ўтиб бораётир. Беш кунлик дунёда мол-дунё орттираман деб не ҳаром ишларга қўл урганлар кўз олдида жувонмарг бўлиб, халқ нафратига учради.

Раимжон Иброев суҳбатни тўхтатиб, қўшиқ айтаётган йигит томон юриб борди. Чўнтагидан конвертни олиб, ундаги барча юз сўмликларни хонанданинг бошидан сочиб юборди. Барака топ, худо берган овозинг бор экан. Ҳофиз йигит қувончидан асбобини иягига қўйиб, торни ўйнатиб юборадигандай бутун вужуди билан авжига минди.

Қарчиғай илгингдадир,
Овла кўнгил шаънини,
Ногоҳон ул қарчиғай
Дол бўйига қўнғай, қўнмағай...

Раимжон Иброев бироз хушёр тортгандай ҳофиз йигитга қараб қолди.

—Ука, қўй энди бунақа гапларни, бўйнимиз ҳеч қачон дол бўлмасин. Бошимиз ҳеч қачон хам бўлмасин, баланд кўтариб юрайлик. Тўхтат бу ашулангни, уни ким ёзган ўзи? Шўхидан бўлсин, ўйнатадигандан чал, ўзим бошлаб бераман, мана кўрасан пул сочилиб кетади.

Санъаткорларда жон борми, қулфи-диллари очилиб, бараварига "Тановор"ни бошлаб юборишди.

—Ҳамма ўйнайди, қани Момохол, бошла ! Раимжон Иброев унга томон ноз билан музика оҳангига бедана юриш қилиб келаётган хотинига муқом этиб эр-хотин икковлари шох ташлаб кетишди. Ҳамма ўрнидан туриб завқ билан қарсак чаларди. Момохол худди раққосалардек, кўзини сузиб, қоматларини ўйнатиб, шунақанги муқом айладики, ўтирганлар лол қолишди. Кетма-кет пул қистириш бошланди. Фақат юзталик, худди ёмғирдек. Пул бўлганда ҳам ҳозир заводдан чиққандек.

— Кўкидан бўлсин, ҳой бойвачча йигитлар, камбағал бўлиб қолдингларми?

Узун бўйли, мўйловдор йигит битта юзталик долларни, Раимжон Иброевга, иккинчисини Момохол аяга қистирди. Бошқалар ҳам ундан ўрнак олишди. Меҳмонлар навбат билан гўё бир ноёб нарса олиш учун навбатда туришгандек хўжайинларига бўлса, кўкидан, фақат кўкидан қистиришарди. Унга сари Иброевнинг завқи келиб, гоҳо қош қоқар, гоҳ қўлларини пешонасига соя қилиб, меҳмонлар орасидан кимнидир қидиргандек бўларди. Момохол бўлса эрининг ортидан қолмас, ёғилиб келаётган пулларни хўжайинининг костюми чўнтагига солиб, яна рақс майдонига чопарди.

—Пул қурсин, одамларни не кўйларга солмайди, — деди Раҳима опа эрининг қулоғига.

Шу вақт хизматкорлар ликопчаларда эътибор билан тахланиб, устига сиркаланган пиёз сепилган кабобларни олиб келиб ҳар-қат-ҳарқатга тартиб билан қўйиб кета бошлашди. Хонада иштаҳа қўзғатувчи кабоб ҳиди анқиб кетган эди. Кетидан табака билан ҳасип тортилди. Музика ҳам тўхтади. Иброев чўнтагидаги тўлиб кетган пулларни кайф аралаш саралади-да, кўкларини ажратиб олиб, ҳамма юз сўмликларни хушовоз ҳофиз йигитни чўнтагига солиб қўйди.

— Кўкидан ҳам бир-иккита беринг, — деди юзларидан нур томиб турган доирачи йигит ҳазиломуз.

Иброев унга бир қарадию индамай бориб жойига ўтирди.

— Юзсиз, нахал, —, деди.

— Ким? — сўради Момохол.

— Анави чилдирмачи.

—Менга...бир оғиз сўз мумкинми?

Дастурхоннинг поёнида ўтирган жиккакдан келган ўрта ёшлардаги бир йигит ўрнидан туриб тебранди. Кейин чекиб турган сигаретасини тарелкага эзиб ўчирдида, рухсат беришларини кутиб ҳам ўтирмасдан бўш рюмкасига бутилкадан арок тўлдириб, сўзга тушиб кетди:

—Мен холисанилло сўзлайман. Иброев зўр одам, гап йўқ...Қандини урсин. Эллик беш ёш, бу чепуха. Ҳали Иброев жуда ёш. Биз уни асрашимиз керак. Тушунаяпсизларми... Асрашимиз... Ҳадеб мақтайвериш кимга керак? Нима бўпти у ҳам сизга, бизга ўхшаган одам. Фақат бошлиқ. Мақтовлар асли шунга... Тўғрисини айтсам, мақтовларингга ҳам зор эмас. Тағин уни ҳам бузиб қўймайлик. Илгариги бошлиқни ҳам мақтайвериб, расвои жаҳон қилдинглар. Иброевнинг камчилиги йўқми? Бор... Хатолари ҳам ачиб ётибди.

Бир гап айтай, анави пул қистиришлар...

— Эй, ўтир, бу ахир юбилей-ку, бошлиғимизнинг туғилган кунлари бўлса, — деди Назаров деган бўлим мудири.

— Мени сизлар яхши тушунмаяпсизлар.

— Тушунаяпмиз, жуда тушунаяпмиз, — деди яна мудир.

— Сен нега приказ қиласан, ўзинг кимсан? Бекорчи, тайинсиз одамсан, ўлгудек лаганбардорсан.

— Ҳов, ҳақиқатчи, намунча чакагинг очилиб кетди, арок текин деб ичаверасанми?

— Мен маст... масман... Нега ундай дейсан? Сен ҳам ичаяпсанку, нима мен пул тўлаб ичайми? У сен порахўр, иблис.

Шов-шув бошланди. Ғовур-ғовур, кимдир уни сўкади, кимдир...

Шу гаплардан сўнг, тантанали кечадан путур кетди: овқатлар қолиб, одамлар секин-аста қўзғалишиб қолишди. Иброевнинг эс-ҳуши жойига келиб, кайфи анча тарқагандек. Баъзилар хайрлашиб, баъзилар индамай меҳмонхонани тарк этишмоқда.

— Қани, хотин биз ҳам кетдик, — деди Бегимқул ака ўрнидан туриб.

— Жуда бўлмаса бориб Момохол билан кўришиб, хайрлашиб кетай. Шундан-шунга келиб индамай жўнаб қолсак...

Бегимқул ака ўйланиб қолди. Хотини тўғри айтди. Бўлмаса мен ҳам бир сўз айтиб кетай, дедию, етаклашиб Иброев томон юришди.

Момохол Раҳима опани кўрдию, энсаси қотгандай «бу қишлоқи аёл қаёқдан келиб қолди» дегандек бошдан-оёқгача кузатиб турди. Иброев бўлса Бегимқул акани кўриши билан йўқотиб қўйган энг қадрдон кишисини учратиб қолгандай самимий кўришди. Гўё тўй кечасидаги ҳозирги ҳолат уни ўша саодатли, ғуборсиз ёшлик йилларига қайтаргандай. Кўзига негадир ўз-ўзидан ёш келди. Анчадан бери бундай ҳолатга тушмаган эди. Ҳеч ким унга ўша софдил, камтарин, беғубор дамларини эслатмаган эди.

— Эй устоз, бор экансиз-ку, қачон келдинглар?

— Мана келдик, ука, ўтирибмиз маза қилиб Раҳима опанг билан. Тўйларинг муборак бўлсин.

Иброев Раҳима опа билан ҳам самимий қучоқлашиб кўришди. Тўртовлон бироз ўша Деновда кечган дамларни эслашди.

— Энди ука, биз кетдик, мазза қилиб ўтирдик, аммо...

Иброев устозининг кўзига қараб турди. Нима демоқчи деб.

— Бугун тўйинг... Майли ўзим бир алоҳида келаман. Нима демоқчи эканимни ўзинг бир ўйлаб кўр. Ҳар ҳолда ҳалиги ҳофиз йигит айтган қўшиқларнинг мағзини чақиб кўр. Майли, хайр...

— Эрталабки ошга келмайсизми?

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир:
Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
А. ЖАББОРОВ,
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
Л. ПАК (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34;
Ҳуқуқ — 136-07-94;
Иқтисодиёт — 136-36-65;
Қишлоқ хўжалиги — 136-37-85
Маънавият ва маърифат — 136-35-60, 132-10-65;
Хатлар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий масалалар — 132-12-08;
Халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 0500, 27353 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2

Газета PENTIUM-II mmx компьютерида терилди ҳамда операторлар Сергей ЛУКИН ва Жамшид ТОҒАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи муҳаррир — Г. ЙЎЛДОШЕВА.
Навбатчи — А. МАДАТОВ.
Мусаҳҳиҳ — Л. ҚЎЧҚОРОВА.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00
топширилди — 23.00
1 2 3 4 5 6

ЎЗБЕКИСТОН САНОАТ-ҚУРИЛИШ БАНКи

Тошкент шаҳридаги бўлимлари бош ҳисобчи бўш лавозимларига

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Номзодлар учун танлов шартлари:

1. Олий иқтисодий билим.
2. Банк ҳисобхонасида камида 5 йиллик иш тажрибаси.
3. Компьютерда ишлаш малакаси.

Танловда иштирок этиш учун аризалар 1998 йил 31 декабргача қабул қилинади.

Номзодлар қуйидаги манзилга мурожаат қилишлари мумкин: Тошкент ш., Шаҳрисабз кўчаси, Ўзбекистон саноат-қурилиш банки, 4-қават, 407-хона. Тел.: 133-33-78.

Ф/1181

Реклама ва эълонлар 136-09-25

ВОСТОККОМПЛЕКТ ЛВМ
Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси
Россия корхоналарида тайёрланган маҳсулотлар келтириб бериш учун буюртмалар қабул қилади:
⇨ Тракторлар (ДТ-75: МТЗ ва б.)
⇨ Кўча тозалаш машиналари;
⇨ Металлопрокатлар;
⇨ Труба;
⇨ Уголок, швеллер;
⇨ Листлар;
⇨ Катанкалар;
⇨ Юқори ва пастки босимдаги полиэтилен гранулалари;
⇨ Кабел маҳсулотлари;
⇨ Химия саноати маҳсулотлари;
⇨ Ёритгичлар, чироқлар;
⇨ Ёғоч маҳсулотлари;
⇨ Электродлар.
Тўловлар сўмда, келишилган баҳода.
Телефонлар: 55-68-47, 54-87-35.
Ф/1182

„ТЕЛКО" қўшма корхонаси таклиф этади:
СИМЛИ ВА СИМСИЗ АЛОҚА ВОСИТАЛАРИ,
KENWOOD маҳсулотлари
• радиостанциялар,
• ретрансляторлар,
• транк тизимлари,
• локал пейджинг тизимлари,
• телекслар,
• катриджлар (EPSON).
Энг арзон нархда!
Манзил: Тошкент ш., Амир Темур кўчаси, 25, 7-қават, 702, 707-хоналар.
Тел.: (3712) 34-76-70, 34-75-28, 100-76-71, 100-77-04.
LL@1185

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Сурхондарё вилоят Хотин-қизлар қўмитаси раиси, вилоят ҳокими ўринбосари Шарофат Норбоевага падари бузруквори

Маматқул НОРБОЕВнинг

вафот этгани муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Гематология ва қон қуйиш илмий-текшириш институти жамоаси институт директори, профессор Озод Нажмитдиновга онаси

ТОЖИХОН аянинг

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Наманган вилояти иккинчи жаҳон уруши қатнашчилари ва ногиронлар шифохонасининг бош врачи

Ваҳоб УМУРЗОҚОВнинг

бевақт вафот этганлиги муносабати билан марҳумнинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Республикаси «Ёғмойтамакисаноат» уюшмаси жамоаси «Қўқонёғмой» акционерлик жамияти раиси

Собир УМАРОВнинг

бевақт вафоти муносабати билан унинг оила аъзолари ва яқинларига чуқур таъзия изҳор этади.

«Пойабзал ва спорт моллари» республика акционерлик бирлашмаси жамоаси «Ўзбексавдо» акционерлик компанияси раиси Зафар Файзиевга онаси

Тўғаной ая ЗОКИРЖОН қизининг

вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент Архитектура-қурилиш институти, Қурилиш механикаси ва иншоотлар зилзилабардошлиги кафедраси доценти Матлуба Назаровага падари бузруквори

Қудратилла ота НАЗАРОВнинг

вафоти муносабати билан марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.